

AZ EMBER FEJE

KAUPERT PÁL: *Fej nélkül.*

Forum, Újvidék, 1971.

Mintha titokban csinálódott volna: még a szokványos hírverés is elmaradt, pedig jelentős könyv került ki a nyomdából.

Kaupert Pál karikaturistánk leg-érettebb karikatúraciklusát láthatjuk ebben a könyvben, amelyben az alkotó egyetlen modellről tanúskodik: az emberről.

Ez a tanúskodás egy cseppet sem hízalgő. Elgondolkoztathatja a könyv lapozgatóját. Semmiről másról, mint arról van benne szó, ami emberré tehet bennünket: a fejünkről.

Íme néhány változat:

A fej nem tartozik a testhez.

Üres.

A fej valamilyen szerkezettel (!), vagy pusztá kézzel magasabbra emelhető. Jóval magasabbra, mint ahol a helye.

A fej faldisz.

Fejünkbe belefulladhatunk.

A fej elröpülhet.

Pohárba fulladhat.

A fej más mutat, mint saját mi-volta.

Elkallódhat.

A fejet be lehet helyettesítem (Esetleg tollhegygel.)

A fejben föld van. A földből kaktusz nőhet. (Vagy szamártövis.)

A fej védhető, locsolható, fűszerezhető.

Elhajítható.

Az ember gurigázhat saját és mások fejével.

A fej mosható, vasalható, felnyitható. Sőt, fel i robbantható.

A fej vezethető.

Kaupert, az alkotó ezzel a szériával leemelte saját fejét és kinyújtott karjával magasra emelte: ezért látta meg azt a témakört, amely mellett többnyire befűszerezett, vezethető fejünkkel szemlesütve el-sompolygunk. A *Fej nélkül* című kötet karikatúrái nem a megszokott helyzetkomikumokra épített rajzocskák. Ez a könyv szatíra a javából. Napjaink emberét állítja szembe azokkal az egzisztenciális kérdésekkel, melyekre talán útja végén gondolhatna, ha elfáradtan nem ült volna le saját fejére, hogy kifújja magát.

SÁFRÁNY IMRE

